

”En bro av kunskap”

Åse Aronsson, lärare på Allmän kurs har intervjuat Elvira Gustafsson, deltagare på Allmän kurs och en av Kamratförbundets stipendiater. Här är intervjun i sin helhet.

Elvira, du är en bokslukare av stora mått. Vad krävs av en bok för att den ska fånga ditt intresse? Kan du ge oss tips på några böcker som fått dig att glömma tid och rum?

Det krävs att en bok ska ha mångdimensionella karaktärer och känns sann och äkta, jag älskar allt från science fiction till fantasy till klassisk till historiska noveller, osv. Hela faktaböcker är inte heller något problem, ”Sovjetunionens skendöd” av Kristian Gerner var en faktabok som fångade mig i dess intresse, eller biografier då jag älskade och sörjde Anne Franks dagbok. Dock är jag inte riktigt keen on feelgood-romaner. Det är inte så att läsa om det vardagliga livet är tråkigt, utan det tilltalar mig inte bara.

Det är viktigt att språket är vackert och fint, och att boken håller sin konsistens hela tiden. Böcker som är lite annorlunda i sin intrig eller har något jag nyligen lärt mig om, såsom just nu när jag skriver detta; tiden mellan 1900-1945. Att lyssna på passande klassisk musik till det man läser tycker jag ger en stark inlevelse i världen man beger sig in i. Men sedan så hjälper det också om jag kan dra korrelationer och jämförelser med spel som jag sett eller spelat, filmer, serier, andra böcker osv, påverkar också mitt val av läsande. Att läsa en bok tillsammans med någon annan kan också fördjupa dig i bokens innehåll. Det finns också många böcker jag har älskat men tyvärr glömt bort var de hette.

Det är alltid lättare att få en bok att fånga ens intresse om man har förståelse för bokens innehåll sedan tidigare, för då begriper man sig på den lättare; men också om intrigen och temat är något som sitter nära hjärtat på mig.

Några böcker jag tyckte om som tonåring var ”Hunger games” av Suzanne Collins, Watership Down av Richard Adams, A thousand pieces of you av Claudia Gray om en tjej som letar efter sin fars mördare i olika dimensioner där hennes liv har utspelat sig annorlunda, och The dream trilogy av Maggie Stiefvater som handlar om en tjej vid namn Blue som är lite annorlunda, för att hon bor med tre kvinnor som kan förutspå framtiden, en av dem är hennes mamma. Alla dessa böcker var jag helt besatt av, den sistnämnda gillade jag särskilt då jag imponerades av Maggie Stiefvaters värld.

Jag kommer heller inte ihåg så mycket av dem, då det var länge sedan, men jag minns att två böcker som jag slukade och älskade att befinna mig i var Children of Blood and Bone av Tomi Adeyemi, som skrev boken då hon tyckte att det fanns för lite mörkhyade huvudkaraktärer i böcker

er som hon kunde relatera till, något som faktiskt är ett problem; att alla inte syns i böcker. Jag slukade också en bok vid namn Witchcraft av C.L Polk för några år sedan, om en fantasyvärld i en edwardiansk värld av genren gaslamp fantasy som är en blandning av fantasy och historia. Naomi Noviks bokserie Temeraire om drakar i ett fantasy-Napoleonkrig var också mycket bra.

Nu som lite mer mognare och mer kunnig tack vare den här skolan har jag älskat ”Frankenstein” av Mary Shelley, ”A dictionary of lost words” av Pip Williams, ”Anna Karenina” av Lev Tolstoj, ”En förlorad värld” av Evelyn Waugh, som utspelar sig i mellankrigstiden, och de flesta ryska böcker, som jag hoppas på att en dag läsa på dess originalspråk, såsom ”Brott och straff” av Fjodor Dostojevskij, ”Fäder och söner” av Ivan Turgenev, Michail Bulgakovs ”A country doctor’s notebook.” eller på svenska; ”En ung läkares anteckningar.” Om en läkare under 1917-talets Ryssland, som är baserat på hans egna erfarenheter som en läkare under den här tiden, och den 90% sanna ”Under en brinnande himmel” av Mark Sullivan som handlar om en bortglömd hjälte i Italien under andra världskri-

get, Pino Lella. Jag har säkert glömt någon, men det finns ju så mycket böcker att älska!

När det gäller science fiction så skulle jag säga "Världarnas krig" av H.G Wells, och den klassiska "The Handmaid's Tale" av Margaret Atwood; är några av de science fiction-böcker som jag blev betagen av.

Du är också en flitig skribent. Vilka texter är svårast att skriva? Vilka sorters texter tror du att du kommer att skriva framöver?

Hmm, jag tror det är sagor som är svårast, och biografier. Jag har ett behov att dela med mig då jag aldrig riktigt fått uppmärksamhet eller blivit sedd förut, jag har varit vad du skulle kunna kalla "uppmärksamhet-svulten." Egentligen knappast sedd av någon. Men om jag skulle ha skrivit en biografi så skulle det mer vara en blandning mellan fiktion och verklighet, för att det skulle vara lättare för mig att uttrycka mig så.

Den sorts text jag vill skriva i framtiden är romaner och noveller, helst, och jag håller även på med en just nu! Som är för det mesta baserad på mitt eget liv med fantasyinslag, lite hur det är att leva så långt ifrån den du älskar, men också hur svårt det är när deras ledare har påbörjat ett krig och hur osäker framtiden blir. Jag upplever att det är väldigt viktigt att skriva om det, för att man kan känna sig så ensam även om det säkert finns andra i samma situation.

Men förhoppningsvis så vill jag också skriva artiklar och sådant.

Konstantin och jag har sedan vi möttes hållit på med en berättelse som förmodligen kommer att bli en serie eller en visuell novell, det vill säga, ett spel med en berättelse; Mossverse. Den utspelar sig i en värld där människan har dött ut i en värld präglad av antropomorfiska djur. Det är lite roligt för att mycket av det jag lärt mig i skolan har inspirerat oss medan vi tillverkade och bollade med idéer för berättelsen. Samma sak gäller mina egna berättelser; the more you know, the better.

Det har nu snart gått två år sedan du började på S:t Sigfrids folkhögskola. Kommer du ihåg dina första intryck av skolan? Har bilden förändrats efter hand? Har du förändrats?

I början var det faktiskt skrämmande, tro det eller ej, för jag var inte van vid så mycket folk eller ens att bli sedd och pratad till av andra elever. Jag kommer inte ihåg så mycket, utom att många elever försvann och så mycket som hände, ska jag vara helt ärlig så var jag väldigt negativ först - för mina föredetta skolor var hemska, och därför förväntade jag mig egentligen det värsta för varje ny skola och lärare. Kanske lite roligt att nämna är att jag drömde om skolan sommaren innan jag började där, då jag såg en okapi i drömmen flanera omkring utanför skolan.

Plötsligt blev jag behandlad som människa, och fick sådan uppmärksamhet jag aldrig fått förut på detta sätt.

Jag kommer inte ihåg så mycket från början då jag var sjuk i lite mer än en vecka, men jag minns hur förvånad jag blev av allt jag lärde mig om träd och hur farlig plast egentligen är. Jag var också mycket djupt deprimerad då och hade en oerhörd låg självkänsla och självförtroende efter allt jag varit med på mina föredetta skolor. Jag såg ingen framtid.

Plötsligt blev jag behandlad som människa, och fick sådan uppmärksamhet jag aldrig fått förut på detta sätt. Det var mycket annorlunda än mina föredetta erfarenheter och jag tror det var något som hjälpte min depression rejält. Jag tror miljön hjälpte mig öppna upp mer, det var helt annorlunda än mina tidigare och begränsande erfarenheter, och sedan hade jag ju "push" från Konstantin att våga mer. Men också "push" från skolan att våga mer med min egen utveckling. Det är nästan galet hur mycket det kan förändra en människa bara att ha någon som ser en och uppmärksammar en.

Har jag förändrats? Troligtvis, definitivt. Jag har blivit mycket mer kompetent och fått som sagt ett tydligt bättre självförtroende.

Kan du nämna några saker från terminerna här som särskilt satt spår i dig?

Allt jag lärde mig om plast och farliga kemikalier i MON gav mig en sådan chock, minns jag, att jag nästan kände mig förrådd av världen jag levde i. Aldrig förut hade jag hört talas om något sådant och det kändes helt absurt att människan gjorde det här, så från och med då började jag, när jag är i närheten av en papperskorg, plocka upp andras skräp för att lägga i papperskorgen.

Tänk så många som skulle behöva bli upplysta!

Ärligt talat, allt jag lärt mig har satt enorma spår i mig. Nu har jag ju mer förståelse när jag läser böcker och ser verk. Nyligen började jag läsa en serie vid namn Lackadaisy som utspelar sig under 1920-talet, och fick se ett spel vid namn Chicken Police och ett om 1800-talet, Aviary Attorney, där jag såg olika referenser såsom Voltaire, Bolsjevikerna, den ryska tsarfamiliens öde, The Earl of Sandwich, osv, allt det jag hade lärt mig nyligen i MIV gav mig en annan förståelse för att förstå allt jag läser, men också min omvärld. Jag är mycket tacksam för det jag lärt mig. Jag tänker mig lite som hur det är med ord i George Orwells dystopi 1984, där språket har förenklats så mycket för att kunna förtrycka sitt folk. Både ett rikt ordförråd och kunskap är makt.

Att få höra att min röst och mina tal var mycket bra satte också spår i mig. Genuint så har de komplimanger jag fått förändrat min självkänsla och mod rejält. Det är något jag också är mycket tacksam för.

Jag har också själv förkunnat det jag lärt mig och blivit som en lärare tack vare er, eller mer blivit en "bro av kunskap" kan man säga, åt Konstantin som särskilt inte visste så mycket om religion då man inte har religionskunskap i Ryssland har ju också lärt sig så mycket! Han är också väldigt tacksam.

Hur skulle du vilja att skolan skulle utvecklas framöver?

Nå, för det första bör ni anställa alla de katter som så ofta försöker springa in i matsalen och Sigfridsgården, ser ni inte att de är högst kompetenta och envisa nog för att lära ut olika kattämnen till eleverna? Skulle det inte vara en superlativ klass att ha? Med en katt som lärare?

Skämt åsido (eller menar jag allvar?) så tycker jag att skolan ska fortsätta som den gör, och att lärare som väljs i framtiden ska vara lika högt kompetenta och guldhjärtade som våra nuvarande lärare, med en skola som prioriterar att man verkligen lär sig före betygen. Hur som helst så tycker jag att det borde finnas mer kurser eller egentligen högre studier, med sådana lärare gjorda av guld så borde det egentligen finnas fler val än tre år på allmän kurs för vanliga studier.

Jag tycker det är bra att inte ha strikta skolregler såsom de statliga skolorna har och istället lära sig saker genom att prova sig fram; kreativitet kan berika allt lärandet och möjligheten att få tänka fritt runt saker öppnar upp tankar för nya världar. Det är så synd att andra skolor inte har den gemenskap eller kreativitet som finns här.

Du är en väldigt generös person som bjuder på dina fantastiska bilder, varav några är uppsatta i Sigfridsgården. Hur började ditt konstintresse? Hur kom du på att man kan avbilda människor som djur? Hur gör du när du skapar dessa bilder?

Jag har alltid föredragit antropomorfiska djur före människor och därför har det egentligen funnits där sedan barnsben, som barn representerade jag mig ett tag från allt från fjällräv till gepard, men slutligen valde jag en brunröd varg. Hur som helst, så tog det lång tid innan jag själv lärde mig verkligen rita; det var egentligen tack vare min älskade Konstantin, en ryss som jag mötte online hösten 2019. Han visade sig ha samma intresse som jag och verkligen inspirerade och lärde mig att rita. Självt så var han egentligen först med det och ritade folk i sin omgivning som djur, inklusive mig.

Att lära sig rita var dock oerhört mödosamt och det tog lång tid innan jag nådde den nivå jag är på idag, jag trodde först aldrig att jag skulle lära mig rita och det tog så lång tid och bestämdhet att verkligen uppnå den drömmen. Då började jag så sent som sjutton års ålder, tack vare Konstantin, med konst. Hur jag gör med mina bilder är att vissa är ritade på en dator medan andra är ritade på en Ipad. Programmen jag använder är Medibang, som är gratis på datorn, och egentligen är till för mer manga/anime-stil för de som önskar, och Procreate som kostar på Ipaden men ger en annan mängd penslar. För bägge använder jag en penna, på datorn är det dock på en separat platta framför så det kan ta tid att lära sig om man inte är van.

När man ska rita så måste man använda sig av referenser och ha en plan i förväg. Jag fick lära mig att "man ska tänka sin konst som ett recept, för man kan ju inte baka utan att ha recept." och att "ingenting är dåligt, det som är dåligt eller misslyckats kan förbättras." Ofta så undrar man hur man ritar det här eller det där, men det är

nästan omöjligt att rita från fantasin och man behöver ofta stöd av studier av sin omgivning.

Hur ritas man egentligen en människa? Det krävs att man ska kunna anatomi, och hur ritas man ett djur? Konst handlar mycket om att studera sin omgivning, verkligheten, osv. Man måste vara uppmärksam på precis allt. Precis på samma sätt gäller det för författare och andra kreativa kreatörer, det kanske låter kliché, men oftast så har du så mycket inspiration runt omkring dig du kanske inte alltid tänker på.

När man gör konst eller skriver en bok eller något annat, så kommer skissen aldrig att se bra ut, utan man måste fortsätta arbeta och prova sig fram. I digital konst har man ofta olika layers som det kallas, en för skissen, en annan där linjerna är som mest markanta och en för att färglägga och ge bilden en textur. Hur lång tid det tar beror på hur noggrann eller erfaren du är, och hur detaljerat du väljer att göra din bild. Försöker du ge din bild riktigt realistisk textur så kommer det ta längre tid, särskilt när du är riktigt erfaren.

Sedan är det ju också lättare för mig i synnerhet att rita med musik; helst jazz eller klassiskt blir det.

